

عنوان مقاله:

امکان سنجی مسئول دانستن بیت المال در پرداخت خسارات جسمی وارده از ناحیه افراد فاقد قصد فعل

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های فقه مدنی، دوره 15، شماره 26 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 30

نویسندگان:

حسین هوشمند فیروز آبادی - استادیار گروه حقوق پژوهشگاه حوزه و دانشگاه

احسان یآوری - استادیار گروه حقوق دانشگاه آیه الله العظمی بروجردی

حسن نقدیان - عضو هیئت علمی دانشگاه آیه الله العظمی بروجردی

خلاصه مقاله:

مطابق قواعد و اصول مسئولیت مدنی هیچ خسارتی نباید بلاجبران باقی بماند. در جایی که شخصی واجد قصد فعل باشد چه قصد نتیجه داشته باشد و چه نداشته باشد در هر صورت ضامن است اما در جایی که شخص بدون وجود اراده تام و بدون داشتن قصد فعل صرفاً به دلالی مانند ارتعاش دست باعث چکاندن ماشه ای و کشتن دیگری شود یا با حرکات غریزی در خواب خسارت جانی وارد آورد یا از افعال غیراختیاری اش مانند تنفس بیماری را به دیگری سرایت دهد و موجب مرگش شود مسئله این است که آیا می توان علیرغم حتمیت ضمان به عنوان حکم وضعی، ضامن را تغییر داد و مسئولیت را متوجه دولت و بیت المال نمود یا خیر؟ در این نوشتار معافیت فاقد قصد فعل از ضمان در ایراد زیان جسمی بدلیل عدم وجود رابطه سببیت به عنوان مهمترین رکن مسئولیت مدنی اثبات گردیده است و بیت المال اولاً به موجب ادله ای چون «الخراج بالضمن» و «من له الغنم فعلیه الغرم» با نگاه فقه حکومتی و ثانیاً با توجه به یکی از مجاری پرداخت زکات که عبارت است از «فی سبیل الله» و فقها آن را به پرداخت در جهت «مصلحت عمومی جامعه اسلامی» معنا کرده اند ضامن پرداخت خسارتهای جانی فاقد قصد فعل قرار داده شده است.

کلمات کلیدی:

دولت، بیت المال، مسئولیت مدنی، اراده تام، قصد فعل، مسئولیت دولت

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1611999>

